

A statisztikai rendszer korszerűsítése

Gárdos Éva
Szakmai főtanácsadó

A migrációstatisztika adminisztratív adatforrásai

- Személyiadat- és a lakcímnyilvántartás
- Idegenrendészeti nyilvántartás
- Menekültügyi nyilvántartás
- Külföldi munkavállalók regisztere
- OEP-adatbázis
- APEH-adatbázis (külföldi)
-

A migrációstatisztika statisztikai adatforrásai

- Rendszeres
 - Népszámlálás, mikrocenzus
 - Népmozgalmi adatbázis
 - Magyar állampolgárság megszerzése
 - Munkaerő-felmérés
 - Egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztika
 - Változó életkörülmények
- Eseti
 - Lakossági mintavételes felvételek; Kutatóintézetek, önálló kutatók

Az adminisztratív adatforrások használatának problémái

- Nem statisztikai célokra készül
 - eltérő vonatkozási idő, fogalmak, nómenklatúrák
- Nem a migrációra, hanem engedélyekre, regisztrációra vonatkoznak
- Kevés az érdekeltség
- Egységes vagy konvertálható azonosítás hiánya
- Hozzáférés

A személyiadat- és a lakcímnyilvántartás

- 1992. évi LXVI. törvény
- Hatósági nyilvántartás, amely a polgároknak a törvényben meghatározott személyi és lakcím adatait, valamint az azokban bekövetkezett változásokat tartalmazza.
- Magyarországon (állandó) lakóhellyel rendelkeznek
- Azok nincsenek itt regisztrálva, akik tartózkodási engedéllyel élnek Magyarországon:
 - Az összes külföldi 17%-a, a harmadik országbeliek fele.
- A nyilvántartás szervei statisztikai célra - a népszámlálással kapcsolatos feladatok és a Központi Statisztikai Hivatal statisztikai célú adatkezelése kivételével - csak olyan módon szolgáltathatnak adatot, amellyel a polgár és az adat kapcsolata nem állítható helyre.

Javaslat a Személyiadat- és lakcímnyilvántartás statisztikai szempontú fejlesztésére

- Tartózkodási engedélyesekre is kiterjedő nyilvántartás
- Ösztönzés a lakcímváltozás jelentéséhez
- Mérlegelendő a lakcím igazolásához a számlákon szereplő lakcímet figyelembe venni - nemzetközi gyakorlatok tanulmányozása
- Más nyilvántartások adatai alapján ellenőrizni!

Idegenrendészeti nyilvántartás

- 2007. évi I. törvény. a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról.
- 2007. évi II. törvény. a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról.
- a 2007. évi II. törvény szerint a harmadik országok állampolgárai esetében az adatok még a KSH számára sem érhetőek el személyazonosításra alkalmas módon

Javaslat az idegenrendészeti eljárás statisztikai szempontú fejlesztésére

- Hatékony, de ügyfélbarát idegenrendészeti eljárás
 - ingyenes vagy nagyon olcsó jogsegélyszolgálat a szubszidiaritás elvén
 - a nem állami adatközvetítői réteg és az abban rejlő érdekkonfliktusok részleges visszaszorítása
 - nyelvi problémák oldása
 - az idegenrendészeti eljárás szelekciós hatásának csökkentése
- Információs rendszer korszerűsítése
 - Adatok minőségének, teljességének javítása - iskolai végzettség, korábbi foglalkozás
 - Igény szerint, de legalább évente kétszer lekérdezhető
- Fenntarthatóság
 - Oktatás, továbbképzés, külföldiek sajátosságainak megismerése, segédanyag
- Szükséges források előteremtése

A nemzetközi vándorlás statisztika reformja, fejlesztése I.

- Az adatállományok statisztikai célú, személyszintű összekapcsolhatósága - integrált, harmonizált migrációs adatrendszer kialakítása, az alábbiak figyelembevételével:
 - Konzisztens: definíciók, nómenklatúrák azonosak vagy egymásnak megfeleltethetők legyenek.
 - Az adatforrások tartalma közötti összefüggések egyértelműek: kikre terjed ki, hol vannak átfedések, hiányosságok, időrendiség.
 - Egységes módszertan: az egyes adatforrások hogyan járulnak hozzá a lefedettséghez, pontosabb becsléshez.
 - A célul kitűzött indikátorrendszer egyes elemeire a konszenzuson alapuló módszertan szerint egyértelmű adat, ill. becslés áll rendelkezésre minden felhasználó számára.
 - Minden adatgyűjtő intézmény legyen felelős a saját adminisztratív adatállománya minőségéért statisztikai szempontból is.

A nemzetközi vándorlás statisztika reformja, fejlesztése II.

- Az integrált, harmonizált migrációs statisztikai rendszer megvalósítása során az alábbi alapelveket kell követni:
 - Az adatrendszerből származó adatok elégítsék ki mind a hazai, mind pedig a nemzetközi statisztikai igényeket, alkalmasak legyenek az egyes ágazati migrációs politikák megalapozására.
 - A gyakorlati fejlesztés során a fokozatosság elve érvényesüljön
- Az adatminőség javítása
- Rendszeres lakossági felmérés 3-5 évenként
 - strukturális, kulturális, társadalmi, identifikációs, diszkrimináció

Népszámlálás

- Egyedülálló jelentőségű :
 - strukturális, a kulturális integráció több indikátora is kinyerhető az adatbázisból.
 - lehetővé teszi a bevándorlók integrációs mutatóinak az összehasonlítását a fogadó népességgel
- A 2001. évi népszámlálás
 - A három hónapnál hosszabb ideig tartózkodó külföldi állampolgárok, hontalan személyek és menekültek.
 - Állampolgárság, utoljára 1960.
- Hátránya a 10 évenkénti ismétlődése

A népszámlálás fejlesztése a bevándorlási és integrációs statisztika reformja szempontjából

- magyarországi tartózkodás kezdete
- a magyar állampolgárság megszerzésének éve
- jogi státusz és megszerzésének ideje
- a szülők születési helye, illetve előző állampolgársága

Koordináló testület

- Az együttműködés az adatokat előállítók és felhasználók között
 - megfelelő szintű és jogosultságokkal bíró
 - kevesebb, de pontosabb, hatékonyabban hasznosítható és a politikai közösség számára fontos adatkör gyűjtése
- Éves munkaterv
- Feladata
 - az adatgyűjtés koordinációját,
 - az adatforrások fejlesztése,
 - a statisztikai reform jogi és intézményi problémái,
 - a nemzeti szintű migrációs és integrációs indikátorok felülvizsgálata,
 - és a rendszeres időközönként elkészítendő integrációs elemzés feladatait és közzétételét,
 - javaslatokat fogalmaz meg az érintett intézmények számára.

Az előadás forrása

Fejlesztési tanulmány

A bevándorlási és integrációs statisztikai rendszer fejlesztése c. IRM projekt, 2009.

Gárdos Éva, Gödri Irén, Hárs Ágnes

Hablicsek László, Illés Sándor, Irina Molodikova, Melegh Attila, Sárosi Annamária Tóth Pál Péter, Tóth Judit

Köszönöm a figyelmet!

